

Azó anyukája modern anya volt, nem főzött, amikor más anyák főztek és oda voltak láncolva a konyhapulthoz, mint egy rabszolga, a férjük legfeljebb akkor tévedt a közelükbe, amikor már kopogott a szeme az éhségtől, hogy mikor lesz már kész az ebéd. Látod, hogy azt csinálom, mondja ez a rabszolganya, már reggeltől. Nem lehetne kicsit gyorsabban, mondja a rabszolgatartó férfi. A kurva anyádat, gondolja a rabszolganya, de nem mer mondani semmit, a konyhában nincs rabszolgazadás, csak munka. Hát én aztán olyat nem, mondta a modern anya. Én is dolgozok rendszeren, még rendesebben is, mint egy férfi, mert nekem azt is el kell viselnem, hogy a férfi kollégák hülye vicceket szórnak el, meg beleszimatolnak a levegőbe, hangosan, hogy én is halljam, amikor elmegyek mellettük, mert ki kell mennem a mosdóba és persze mindezt kevesebb fizetésért, mondhatni számszerűen leértékelve. Nem, ő nem lesz egy család rabszolgája, mondta a lányának, egy nő sorsa nem arra való, s hogyan is várhatna megbecsülést a férjétől, ha egész hétvégén alávetettségben él, majd elmegyünk vendéglőbe enni, s ha drága, hát keressen rá a férje pénzt, őt jobban fizetik, mert férfi.

Az ő anyukája olyan volt, hogy este fájt a feje és kérte a férjét, hogy halkítsa le a tévét, mert így nem tud pihenni, nem tudja kipihenni azokat a megaláztatásokat, amiket egy dolgozó nőnek el kell viselnie a munkahelyén egy olyan társadalomban, ami, hát megmaradt a középkorban. Nem, ő nem akarja a lányát fodrászhoz vinni, mert ő egyedül szeret fodrászhoz járni, mert persze kell, meg egy deka sem mehet fel, mert centivel mérik a munkahelyén a bejárat kapunál, vagy legalább úgy érzi. Még a portás is. A férfiak meg mindegy, hogy néznek ki, reggel öt perccel nem kell a testükre fordítani, ha véletlen elfelejtenek borotválkozni, na akkor se szól senki, legfeljebb a haverjuk, hogy látom, jól sikerült az este, és rögvest kibeszélik azt a nőt, aki előző este mindenét odaadta ennek a borostás férfinak, és nem is sejtette, hogy ebből végül másnap egy mindenki számára ismert történet lesz, tele sikamlósnak nevezhető részletekkel, amely történet miatt egy közös találkozó alkalmával minden férfi szokatlanul bizalmaskodó lett ve-

le, sőt, az egyik meg is markolta a fenekét, amikor a mosdóból jött.

Nem, ő fodrászhoz egyedül szeret, vigye el az apukája, nincs az kőbe vésvé, hogy kinek kell, és persze mért volna baj, ha egy kislányt a férfifodrászban nyírnak meg, nagyon is jól áll neki, az a frizura, nem kell egy lánynak már kislányként lányosnak lenni, rózsaszín ruhák meg copf, egyszerű rövid haj és kész, nagyon is jól áll. És persze hiába akart hercegnő lenni az óvodai farsangon, csak valami állat lehetett, esetleg katica, de azt a jelmezt is valahol vette az anyukája, mert nincs az sem kőbe

vésvé, hogy a jelmezt egy anyukának kell készítenie, hogy éjszaka, amikor már a kislánya ágyban van, még azzal szarakodjon fejfájástól szenvedve, hogy megvarrjon egy hülye tüllruhát, ráadásul rózsaszínt. Jó lesz az a jelmez, mert ennek a rokonnak csak fia volt. Hogy valaki mondjuk egérke, az nem olyan, hogy fiú. Vannak lány egerek is.

Az ő anyukája modern anya volt, így aztán várható volt, gondolta ez a lány, hogy egy apa, aki modernnek soha nem tekinthető, mert az apák mindig is konzervatívak, mondhatni elmaradtak, különösen az ő apja látszott ilyennek, mert egy modern anya mellett még inkább látszódik, ha egy apa elmaradott. Na, ez az apa egy olyan napon, amikor ilyesmi egyáltalán nem volt betervezve, mert ez a nap eddig a pontig teljesen olyan volt, mint minden más nap, azt mondta az anyának,

és a lányának is, amely lány ekkor már majdnem felneveltnek volt mondható, jogi szempontból szavazóképes állampolgárrá vált, őstól egy felsőoktatási intézményben fogja folytatni a tanulmányait, és éppen ő is ott tartózkodott, ahol az anya is. Szóval ez az elmaradott apa, szomorú, már-már fájdalmas arckifejezést erőltetve magára, azt mondta, hogy úgy érzi, neki a modernségből ennyi elég volt, pedig nagyon szereti az avantgárd festményeket, még a dadaistákat is, meg az olyan képeket is, amiken kockák vannak, vagy csak egyszínűek, de családban elég hagyományos nézeteket képvisel, mondhatni konzervatív, és most ne lepődjön meg a felesége, mert a felesége épp meglepődött, mert ezt ő soha nem rejtette véka alá, csak esetleg a fejfájástól nem figyelt arra, amit mond, de ő ezt mondta, tulajdonképpen minden nap, vagy valami mással, mondjuk arckifejezéssel jelezte. Ez mit jelent, kérdezte a modern anya. Hogy most találtam egy olyan társat, mondta a férfi, akivel ezt a hagyományos családmódot meg tudja valósítani. Az anya nem szólt semmit. És még gyerekük is lehet hozzá, folytatta az elmaradott férfi, mert ez a társ még abban az életkorban van, hogy ez megvalósítható. Tulajdonképpen, nyögte ki végül kicsit később, amely időpont az anya fejfájása miatt már rendkívül késeinek számított, hogy tulajdonképpen úton is van a modellhez szükséges gyerek. Hogy te már fel is csináltad, és akkor azért, mert persze rád akarja löcsölni, mert tudja, hogy, és a nő felsorolta, hogy egy olyan férfiről van szó, az ő férje esetében, akiről tudni lehet, hogy a gyereke miatt mindent elfogad, például húsz éven keresztül azt is, hogy modern felesége van és a lányának modern anyja.

Én más leszek, gondolta ez a lány, nem akarok modern anya lenni, akit simán elhagyhat a férje egy olyan primitív indokkal, hogy meleg vacsora, és egyedül marad, vagy martalékul a másodosztályú férfiakkal, akik nem tudnak fiatalabb nőt választani, csak korban hozzájuk illőt, egy hatvan felé járó. Olyan férfiakkal, akik persze a lehető legszarabbul váltak el, mindent elszedett tőlük a volt feleségük ügyvédje, csak egy rossz adottságú kislakásra maradt pénzüik, ott kellett meghúzniuk magukat, néhány emléktárgygal, amit a volt feleség úgy hajított

utának, mert eleve utálta azokat a hülye szőnyegeket, amiket a férfi egy törökországi útról hozott magával büszkén, mert rendkívül olcsón szerezte be, na meg azokat az idétlen koránillusztrációkat, amikről mindenki tudta, hogy nem eredetiek, csak nem merték kimondani, mert senki sem akarja nyilvánosan porrá zúzni a férje önérzetét, amíg igényt tart arra a férfira. Ez a rossz adottságú férfi most ezekhez a tárgyakhoz keresett lakást, ha lehet a zöldövezetben, s a lakáshoz persze szükség volt nőre is, akit ez esetben lakástulajdonosnak nevezhetünk. Nem,

meg voltak gyerekek is, hogy a hétvégén főztem... Te főztél, vágott a szavába az anya. Nem szabad főzni, annál neked drágább az idő. De szeretek, mondta a lány. Elmegy a hétvégéd. Nem baj. De ez nagy baj, azért tanultál, azért lett diplomád, hogy a konyhapult előtt pazarold el a vasárnapodat. Szeretem csinálni és mindenki örül neki. Az anya rendkívül elégedetlen volt a lányával és a nevelését elfecsérelt munkának tartotta, haza felé menet épp arra gondolt, hogy nemcsak a főzést kellett volna nem csinálni, hanem a lánya nevelését is el

lyen jó, hogy te társasozol velünk, meg hogy az én anyukám a legjobb anyuka.

Már a második gyerek érettségizett, szóbelik után voltak, s azt tervezte ez a legjobb anya, hogy nyáron nagy utazás lesz, megérdemlik ennyi közösen eltöltött év után, mondjuk valami különleges helyre, balti államok, azt hallotta, hogy azok nem olyan drágák, de tele vannak szépséggel, ott tényleg van látnivaló, ami a gyerekeket is érdekli, mert már nem elég, hogy tengerpart meg fürdés, abból ezek a gyerekek már kinóttak. Meg is vette hozzá az útikönyvet, azt lapozgatta éppen, s kérdezte a férjét, hogy szerinted, hogy menjünk, fel autóval északra, át Lengyelországon, esetleg megalszunk közben kétszer, és aztán elindulunk a lengyel tenger partján Gdyniából, ebből az izigvériig lengyel városkából Gdanskba és tovább. Amikor épp Vilniusba ért a legjobb anya, akkor mondta a férfi, hogy figyelj, valamit el kell mondanom. Mit? És a legjobb anya Vilnius határában végighallgatta azokat a mondatokat, amiket már egyszer hallott az apjától, pont azokat. Aztán hangtalan nézte a pakolást, hogy most csak a legszükségesebbeket viszi. Nem lehetne, kérdezte, ahogyan emlékezett, az anyja is kérdezte, és akkor derült ki, hogy már visszafordíthatatlan. S ő akkor mondta, azt a mondatot, amit az anyja is mondott, hogy mert az a bűdös kurva biztosan tudta, hogy te olyan férfi vagy, aki a gyerekeiért mindent.

Nem, én olyan anya nem leszek, gondolt vissza arra, amikor ezt gondolta, s hogy hiába gondolta, mert semmitől nem függ az egész, csak attól, hogy eltelt húsz év. Csak az idő számít, és az idővel szemben vesztésre áll, mondta az anyjának, épp abban a cukrászdában, az anyja nagyon ráncos volt, már nem festette a haját, a régi ruháiban járt, minek újat venni, meg nincs is miből. Kár volt főzni neki, mondta az anya. Kár volt, pedig azt hitte, már húsz éve azt hitte, ő azzal rontotta el, hogy nem főzött, pedig tényleg csak arról van szó, hogy az idő. Csak arról, mondta a lány. Mindegy, mondta az anya, aki már régen nem volt modernnek nevezhető, inkább régimódinak lehetne mondani, így is, úgy is eltelik, de azért azt sajnálom. Mit, kérdezte a lány. Hogy nem törődtem veled annyit, megtörülte a szalvétával a szemét, amennyit törődhettem volna.

DANIEL LABROSSE RAJZA

ő nem hagyja magát elbukni afféle, általa mondvasználtnak tartott női önérzet miatt, gondolta a modern anya lánya, azon az estén, amikor az apja elhagyta a közös lakást. Nem leszek olyan, hogy nem főzök, meg nem takarítok, nem vasalok, legfeljebb a felét, a másik felét meg csinálja meg a férje, ahogy mondta mindig az anyja, és ott hagyta a vasalóval felét a vasalódeszka mellett egy kupacban.

A hétvégén, kezdte mesélni az anyjának, akivel összefutottak egy cukrászdában, mert volt egy ilyen összefutós napjuk, amikor már férjnél volt,

kellett volna hagyni, mert mi értelmű volt, hát pont semmi.

A lány gondolta, többet nem hozza szóba a főzést, meg nem fog az anyjának kitalálni, hogy meg is lett a modernség következménye, hogy az apja elhagyta őket, pedig akkor még szinte gyerek volt. Hogy ő akkor este eldöntötte, hogy nem akar olyan nő lenni, amilyen az anya volt. Ő olyan anya akar lenni, aki mindent megtesz a gyerekekért és persze a férjéért is. Mert ő egyszerűen szeret gondoskodni, mert gondoskodni jó. És jó azt is hallani, hogy anyu, ez nagyon finom, meg mi-